Bijlage 2

In een brief aan uw raad van 20 februari zegden wij toe om in de stadsdelen Centrum, Noord, Zuid en Nieuw-West te onderzoeken waardoor de bewonerstevredenheid over het groen in deze stadsdelen is afgenomen. De gegevens zijn nader geanalyseerd door de afdeling Onderzoek en Statistiek (bijlage 1) en de producteigenaar groen heeft informatie opgehaald bij de wijkregisseurs openbare ruimte en groenadviseurs uit de betreffende stadsdelen (bijlage 2) waarbij oorzaken én kansen zijn benoemd. Bijlage 2 begint met een samenvatting / conclusie met bijbehorende acties en planning en zoomt daarna in op de afzonderlijke stadsdelen.

Samenvatting / conclusie:
De bevolkingssamenstelling in de vier verschillende stadsdelen én in de wijken daarbinnen is zeer divers. Dit geldt ook voor de beleving en tevredenheid over het groen.
Niettemin wordt in alle vier de stadsdelen te weinig groen als oorzaak van ontevredenheid genoemd met daarnaast te weinig snoei en te veel rommel in het groen. Hieronder staat een overzicht met actiepunten én een planning om deze groentevredenheid bij bewoners te verhogen.

Daarnaast lopen er al veel projecten waarbij extra groen toegevoegd wordt (o.a. renovatie Jerusalembuurt, Actieplan Binnenstad, Bomenplan en het toekomstbestendig maken van de Kanunnikenbuurt in Brakkenstein (vernieuwingsgolf). Ook komen er steeds nieuwe projecten waarbij er veel aandacht is voor toevoeging van groen.

Actiepunten verhogen groentevredenheid in stadsdelen Centrum, Noord, Zuid en Nieuw-West met planning

Actiepunten	**Planning**
A. **Communicatie (via diverse media in overleg met afdeling Communicatie)**	
1. informeren van bewoners over de meerwaarde van een groene leefomgeving en het uitdragen én uitleggen van het ecologisch groenbeheer, zodat bewoners ook beter (kunnen) begrijpen waarom er op bepaalde locaties minder gemaaid / gesnoeid wordt.	Doorlopend (minimaal 2 x per jaar)
2. informeren van bewoners wat zij zelf kunnen doen om groen toe te voegen (zowel in de openbare ruimte als op particulier terrein) en het stimuleren hiervan.	Doorlopend (minimaal 2 x per jaar)
B. Participatie	
1. In overleg met winkelcentra en Dar inzet op vermindering zwerfafval o.a. door extra inzet van wijkhelden.	2025
2. Onderzoeken of we het uitdelen van boompjes en struiken aan bewoners kunnen uitbreiden.	2025
3. Bewoners enthousiasmeren om zelf particulier groen toe te voegen (o.a. in tuinen, gevelgroen, dakgroen) samen met woningcorporaties en De Bastei en dit ook op een goede manier te onderhouden; de adoptie van boomspiegels nog meer stimuleren en faciliteren.	Doorlopend (minimaal 2 x per jaar)
C. Ontwikkelingen	
1. Bestaand volwassen en belangrijk groen vooraf inventariseren, waarderen en registreren om dit in planontwikkelingen zoveel als mogelijk in te passen en daarmee te behouden.	Start 2025
2. Overbodige verharding weghalen (overzicht is in de maak) en daarvoor in de plaats (gefaseerd) groen maken.	Start 2025
3. (Nog) meer verschillende soorten groen toepassen bij nieuwe aanplant. Daarmee is al gestart, zodat bij ziektes en plagen niet een heel gebied aangetast wordt.	Start 2024

Uitkomsten onderzoek:

1. Centrum:

In Nijmegen Centrum (wijken Stadscentrum en Benedenstad) is de tevredenheid over het groen afgenomen van (afgerond) 69% in 2017 naar 58% in 2023. Uit nadere analyse blijkt dat 17,5% ontevreden is en 24,2% neutraal (niet tevreden – niet ontevreden; zie bijlage 1). De ontevredenheid is in de wijk Benedenstad het grootst (ruim 20%).

Te weinig groen wordt als belangrijkste reden aangegeven voor de ontevredenheid over het groen. Een factor die daarbij van belang is, is dat het aandeel van de totale oppervlakte van het centrum dat uit openbaar groen bestaat relatief klein is.

2% van de ondervraagden noemt een onderwerp dat met groen te maken heeft als reden dat de buurt achteruit gaat. Daartegenover staat een percentage van ruim 13% van de ondervraagden die een onderwerp dat met groen te maken heeft zien als reden van vooruitgang van de buurt (onder meer is genoemd dat het groenonderhoud verbeterd is).

Uit gesprekken met de wijkregisseur blijkt het volgende:

1. Over het algemeen is het merendeel van de bewoners tevreden met het toevoegen van groen in het centrum. De afgelopen jaren is hier al veel groen toegevoegd (actieplan binnenstad).
2. Het toevoegen van groen leidt echter niet automatisch en niet altijd tot meer tevredenheid:
   - groen kan ook meer zwerfafval en hondenpoep aantrekken; bij bewoners is er soms angst voor het onbekende (men weet wat men heeft en men weet (nog) niet wat men ervoor terug krijgt… regelmatig bestaat er angst voor meer overlast door toevoeging van groen);
   - het 'overhangend' gevelgroen leidt soms tot klachten over doorgang op trottoirs (toegankelijkheid);
   - ook het proces om tot meer groen te komen leidt soms tot ontevredenheid van bewoners, waardoor deze ontevredenheid over 'het proces' de boventoon voert en niet het toegevoegde groen (voorbeeld: Houtstraat).

Kansen om de tevredenheid te verhogen:

1. De kansen om groen toe te voegen direct meenemen bij het autoluw maken van de binnenstad (mobiliteitstransitie).
2. Doorgaan met vergroening van het centrum (actieplan binnenstad) waarbij zoveel mogelijk kansen worden benut om - in participatie met bewoners – groen toe te voegen.
3. Regelmatige en pro-actieve communicatie over het belang van een groene leefomgeving voor de gezondheid.
4. Bewoners enthousiasmeren om zelf particulier groen toe te voegen (o.a. in tuinen, gevelgroen, dakgroen) in samenwerking met woningcorporaties en De Bastei en dit ook op een goede manier te onderhouden.
5. Sturing op gedrag van bewoners / bezoekers om afvaldumping (in het groen) te verminderen.
6. Adoptie boomspiegels stimuleren en faciliteren.

2. Noord:

In Nijmegen Noord (wijken Oosterhout, Ressen, Lent) is de tevredenheid over het groen afgenomen van (afgerond) 67% in 2017 naar 59% in 2023. Uit nadere analyse blijkt dat 18,4% ontevreden is en 22,7% neutraal (niet tevreden – niet ontevreden; zie bijlage 1).
De ontevredenheid is in de wijken Ressen en Lent het grootst (ruim 20%).

Te weinig snoei wordt als belangrijkste reden aangegeven voor de ontevredenheid over het groen in Noord (met name in Ressen) op de voet gevolgd door de reden te weinig groen (vooral in Lent).

17,8% van de ondervraagden noemt een onderwerp dat met groen te maken heeft als reden dat de buurt achteruit gaat (men noemt vooral de afname van groen). Daartegenover staat een percentage van ruim 18,7% van de ondervraagden die een onderwerp dat met groen te maken heeft zien als reden van vooruitgang van de buurt (men noemt vooral dat het groenonderhoud verbeterd is).

Uit gesprekken met de wijkregisseur blijkt het volgende:

1. De ontevredenheid over de afname van het groen wordt herkend vanwege de ontwikkelingen in Nijmegen-Noord. Er wordt steeds meer gebouwd, waardoor ook regelmatig bestaand volwassen groen verdwijnt.

2. Er is nog onvoldoende bekendheid bij bewoners met ons (nieuwe) ecologische groenbeheer en onderhoud, waaronder minder maaien. Ook niet iedereen wenst ecologisch groenbeheer en onderhoud.
3. Door de ontwikkelingen in Noord zijn er meerdere opdrachtgevers in een gebied die onderhoud (laten) uitvoeren. De (ontwikkel-)gronden die nog in ontwikkeling zijn (verantwoordelijkheid bij Stadsontwikkeling en/of projectontwikkelaar) en daarnaast het areaal dat al opgeleverd is én overgedragen aan Stadsbeheer (toegevoegd aan de openbare ruimte). Dit veroorzaakt soms onduidelijkheid bij het oppakken en oplossen van meldingen van bewoners waardoor de afhandeltermijn vertraagt.

Kansen om de tevredenheid te verhogen:

1. Bestaand volwassen en belangrijk groen vooraf inventariseren, waarderen en registreren om dit in planontwikkelingen zoveel als mogelijk in te passen en daarmee te behouden.
2. Regelmatige en pro-actieve communicatie over ecologisch beheer en onderhoud in het groen (o.a. maaien en snoeien).
3. Intern nog meer inzetten op het snel en adequaat afhandelen van bewonersmeldingen door de verantwoordelijke afdeling. Zorgen voor (nog meer) duidelijkheid in de verantwoordelijkheden hiervoor.

3 Zuid:

In Nijmegen Zuid (wijken Hatertse Hei, Grootstal, Hatert en Brakkenstein) is de tevredenheid over het groen afgenomen van (afgerond) 75% in 2017 naar 66% in 2023. Uit nadere analyse blijkt dat 17,6% ontevreden is en 16,8% neutraal (niet tevreden – niet ontevreden; zie bijlage 1).
De ontevredenheid is in de wijken Grootstal en Hatert het grootst (ruim 20%).

Te veel rommel en afval in het groen wordt als belangrijkste reden aangegeven voor de ontevredenheid over het groen in Zuid, kort gevolgd door te weinig groen en te weinig snoei.

8,7% van de ondervraagden noemt een onderwerp dat met groen te maken heeft als reden dat de buurt achteruit gaat (men noemt onder meer de afname van groen). Daartegenover staat een percentage van ruim 14,6% van de ondervraagden die een onderwerp dat met groen te maken heeft zien als reden van vooruitgang van de buurt (men noemt onder meer dat het groenonderhoud is verbeterd en dat er meer groen is gekomen).

Uit gesprekken met de wijkregisseur blijkt het volgende:
Hatertse Hei:

1. Het valt op dat 27,1% van de bewoners Hatertse Hei neutraal is over het groen (niet tevreden – niet ontevreden) en dat een kleiner percentage in deze wijk ontevreden is over het groen (13%).
2. Er zijn weinig groene bewonersinitiatieven en er is geen centraal aanspreekpunt dan wel wijkraad-/vereniging. Wel zijn er in deze wijk wijkhelden actief.
3. Bewoners hebben eigen voortuinen en zijn gehecht aan de parkeerplaatsen in de openbare ruimte. Groen voor grijs heeft niet direct de voorkeur. Er vinden wel omvormingen en herinrichtingen plaats in de openbare ruimte (vaak andersoortig groen in plaats van het toevoegen van groen).

Grootstal:

1. Rondom Winkelcentrum St. Jacobslaan wordt veel afval/rommel gedumpt.
2. Participatieproject Groene Schakel is groot succes.
3. Bewoners ervaren het onderhoud bij nieuw aangelegde plantvakken (Bomenplan) als onvoldoende.
4. Meldingen gaan regelmatig over het maaien. Er is met name onduidelijkheid en onwetendheid bij bewoners over het ecologisch groenbeheer (wel – niet maaien).

Hatert:

1. Nog veel grijs in plaats van groen (verharde voortuinen) en veel afvaldumping.
2. Prioriteit bewoners ligt niet bij de openbare ruimte waaronder groen maar bij andere aandachtspunten. Er komen echter ook nieuwe gezinnen wonen en er komen wel initiatieven (wijkwensen) vanuit bewoners.
3. Ecologisch beheer en onderhoud is minder gewenst.

Brakkenstein:

1. Verharde voortuinen waarin geparkeerd wordt.

2. Meldingen over overhangend groen vanuit particuliere tuinen op trottoirs.
3. Verder weinig bijzonderheden in Brakkenstein. Er is verbinding met Wijkraad Brakkenstein en de tevredenheid over het groen is in deze wijk in Zuid het hoogst.

Kansen om de tevredenheid te verhogen:

1. Stimuleren van bewonersinitiatieven (met name in Hatertse Hei).
2. Sturing op gedrag van bezoekers winkelcentrum Grootstal om afvaldumping te verminderen in samenwerking met ondernemers.
3. In overleg met winkelcentra en Dar inzet op vermindering zwerfafval o.a. door extra inzet van wijkhelden.
4. Regelmatige en pro-actieve communicatie over ecologisch beheer en onderhoud in het groen (o.a. maaien).
5. De Kanunnikenbuurt in Brakkenstein wordt toekomstbestendig gemaakt (vernieuwingsgolf, waarin groene kansen worden meegenomen).

4. **Nieuw-West**

In Nijmegen Nieuw-West (wijken Hees, Heseveld en Neerbosch-Oost) is de tevredenheid over het groen afgenomen van (afgerond) 76% in 2017 naar 65% in 2023. Uit nadere analyse blijkt dat 16,6% ontevreden is en 18,7% neutraal (niet tevreden – niet ontevreden; zie bijlage 1).

Te weinig groen wordt als belangrijkste reden aangegeven voor de ontevredenheid over het groen in Nieuw-West.

8,9% van de ondervraagden noemt een onderwerp dat met groen te maken heeft als reden dat de buurt achteruit gaat (men noemt onder meer de afname van groen). Daartegenover staat een percentage van ruim 9,7% van de ondervraagden die een onderwerp dat men groen te maken heeft zien als reden van vooruitgang van de buurt, waarbij Heseveld hier het meest positief uitspringt met 16,9% (onder meer genoemd is dat het groenonderhoud verbeterd is). Ook valt op dat de bewoners van Heseveld de diversiteit aan bomen en struiken onvoldoende vinden.

Uit gesprekken met de wijkregisseur blijkt het volgende:

1. Vernieuwing Jerusalembuurt waarbij meer groen terugkomt wordt herkend en als positief ervaren.
2. Overige vergroeningskansen in Heseveld zijn beperkt omdat het aandeel openbaar groen in het totale oppervlak relatief klein is. Kansen zitten met name in het aanbrengen van gevelgroen, dakgroen en particulier groen en extra scherpte bij plantontwikkelingen om bestaand volwassen groen in te passen en daarmee te behouden. Parkeerplaatsen opheffen is voor bewoners geen optie.
3. Rondom winkelcentrum Molenweg / Daniëlsplein / Notenhout: veel afval / rommel en stenig.

Kansen om de tevredenheid te verhogen:

1. Realisatie renovatie Jerusalembuurt.
2. Bewoners enthousiasmeren om zelf particulier groen toe te voegen (o.a. in tuinen, gevelgroen, dakgroen) in samenwerking met woningcorporaties en De Bastei en dit ook op een goede manier te onderhouden. Onderzoeken of we het uitdelen van boompjes en struiken aan bewoners kunnen uitbreiden.
3. Sturing op gedrag van bewoners / bezoekers om afvaldumping (in het groen) te verminderen en onderzoeken of extra inzet van wijkhelden mogelijk is.
4. Adoptie boomspiegels en overige wijkwensen/-kansen in het groen stimuleren en faciliteren.
5. (Nog) meer diversiteit in de soorten groen bij nieuwe aanplant.
6. Bij ontwikkelingen (projecten) bestaand volwassen en belangrijk groen vooraf inventariseren, waarderen en registreren om dit in planontwikkelingen zoveel als mogelijk in te passen en daarmee te behouden.
7. Voldoende aandacht voor actieve groengroepen in de wijken en zo nodig faciliteren.
8. Het digitaal platform MijnWijkplan voor wijkwensen/-kansen in het groen nog meer onder de aandacht brengen van bewoners.